

VLAAMS PARLEMENT

Zitting 2004-2005

1 maart 2005

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR BUITENLANDS BELEID, EUROPESE AANGELEGENHEDEN, INTERNATIONALE SAMENWERKING EN TOERISME

Vraag om uitleg van de heer Sven Gatz tot de heer Geert Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme, en tot mevrouw Fientje Moerman, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Ondernemen, Wetenschap, Innovatie en Buitenlandse Handel, over de situatie van de Oeigoerse gemeenschap in de Volksrepubliek China en de positie van de Vlaamse Regering hieromtrent

Interpellatie van de heer Luk Van Nieuwenhuysen tot mevrouw Fientje Moerman, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Ondernemen, Wetenschap, Innovatie en Buitenlandse Handel, over het samenwerkingsakkoord inzake buitenlandse handel met het Waalse en Brusselse Gewest

Vraag om uitleg van mevrouw Miet Smet tot de heer Yves Leterme, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid, over de erkenning en de gevolgen van de specifieke constitutionele status van Vlaanderen in het kader van het Europees Grondwettelijk Verdrag, meer bepaald wat betreft de subsidiariteitstoets

Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Internationale Samenwerking en Toerisme

Dinsdag 1 maart 2005

Voorzitter: de heer Karim Van Overmeire

– *De vraag om uitleg wordt gehouden om 13.56 uur.*

Vraag om uitleg van de heer Sven Gatz tot de heer Geert Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme, en tot mevrouw Fientje Moerman, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Ondernemen, Wetenschap, Innovatie en Buitenlandse Handel, over de situatie van de Oeigoerse gemeenschap in de Volksrepubliek China en de positie van de Vlaamse Regering hieromtrent

De voorzitter: Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Gatz tot de heer Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme, en tot mevrouw Moerman, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Ondernemen, Wetenschap, Innovatie en Buitenlandse Handel, over de situatie van de Oeigoerse gemeenschap in de Volksrepubliek China en de positie van de Vlaamse Regering hieromtrent.

Minister Bourgeois zal antwoorden in naam van de regering.

De heer Gatz heeft het woord.

De heer Sven Gatz: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, voor sommigen zal dit overkomen als een exotische vraag. Ook in het verleden werden er echter al vragen gesteld over dergelijke problemen.

Mijnheer de minister, onlangs betoogden Oeigoeren en sympathisanten voor de poorten van de Chinese ambassade in Brussel om te protesteren tegen

het onrecht dat hun volk sinds jaren wordt aangedaan door de Chinese overheid. In 1949 werd het toen nog onafhankelijke Oeigoeristan bezet door China en omgedoopt tot de provincie Xinjiang, hetgeen letterlijk 'nieuw territorium' betekent. Sindsdien wordt er door de Chinese overheid alles aan gedaan om hun taal, godsdienst en cultuur, die verwant is aan de Turkse, te laten oplossen in de grote Volksrepubliek China.

Dit wordt niet met de zachte hand gedaan. Naar schatting 35.000 Oeigoeren werden reeds vermoord, meer dan 50.000 opgesloten in concentratiekampen en 300.000 mensen moesten vluchten om te ontsnappen aan vervolging. Alle Oeigoerse boeken, literair en religieus, werden verboden en in beslag genomen, moskeeën gesloten en zelfs het onderricht van de religie in privé-kring werd verboden. Bovendien experimenteerde de Chinese overheid in de jaren zestig in de regio met nucleaire proeven, zonder rekening te houden met de schadelijke gevolgen voor de 'lokale' bevolking. Vele doden en misvormde nieuwgeborenen zijn hiervan het gevolg. Het zijn maar enkele van de schrijnende voorbeelden van de systematische onderdrukking van een volk met een meer dan 1.000 jaar oude cultuur.

Tegenwoordig wordt deze onderdrukking door de Chinese overheid voortgezet onder de vaak misplaatste term van een 'war on terror', daar waar het in hoofdzaak gaat om de behouds- en ontvoogdingsstrijd van een volk en een gemeenschap. Een dergelijke strijd is ons niet onbekend en zou ons niet koud mogen laten.

Mijnheer de minister, ik besef echter ook dat China voor Vlaanderen en vele andere landen en regio's economisch belangrijk is en dat in de toekomst nog meer zal worden. Hoe kunnen of willen we onze

Gatz

economische belangen verzoenen met de ethische principes waar we als volk voor willen staan, binnen en buiten onze grenzen? Wat zijn in algemene zin de ethische maatstaven die de Vlaamse overheid in haar buitenlands beleid wil hanteren? Dit gaat verder dan enkel de Oeigoerse gemeenschap. Ziet u een mogelijkheid om de problematische situatie van de Oeigoeren aan te kaarten bij de Chinese overheid? Acht u het mogelijk om de Chinese overheid op diplomatische wijze van onze bezorgdheid op de hoogte te brengen? Welke concrete stappen en maatregelen overweegt u?

Het probleem is complex en kan dan ook niet in het kort bestek van deze vraag volledig uit de doeken worden gedaan. Het gaat om een belangrijk economisch doorgangsgebied voor de Chinese overheid. Er leven niet alleen Oeigoeren maar ook Kazachen, Kirgiezen en Oezbeken. Er spelen ook strategische factoren. De westflank van het land, die aan Tibet grenst, zou mogelijk open liggen. Over dat gebied had ik ook een vraag kunnen stellen. Een aantal collega's heeft dat trouwens al gedaan of zal dat nog doen.

Er is ook een religieuze component. Grote delen van de Oeigoerse gemeenschap wensen enkel het recht op een eigen taal en cultuur. Er zijn echter ook allerlei mogelijke moslimstrekkingen die invloed proberen te krijgen in het gebied. Dat gaat van Saoedi's tot Turken, enzovoort. Dat maakt een en ander niet eenvoudiger.

Mijnheer de minister, ik vraag u niet om als een soort vredesambassadeur naar het gebied af te reizen. Mijn vraag gaat over de algemene ethische lijnen van ons buitenlands beleid en de mogelijke bescheiden, concrete stappen die u kunt zetten.

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Mijnheer de voorzitter, dames en heren, ik moet eerlijk bekennen dat ik naar aanleiding van deze vraag de atlas heb moeten raadplegen om me te informeren. Ik kende de achtergrond niet. Ik had de situatie misschien moeten volgen. Ondertussen heb ik wel een en ander gelezen over het probleem. Ik ken echter niet alle details.

Mijnheer Gatz, ik ben het eens met u dat wij, als Vlamingen, bijzonder ontvankelijk en gevoelig moeten zijn voor het lot van de Oeigoeren. Net als andere Europese volkeren en gemeenschappen zijn wij de afgelopen eeuwen zelf het voorwerp geweest van een assimilatiepolitiek en hebben onze taal, cultuur en eigenheid politiek en sociaal-economisch onder druk gestaan. Samen met vele andere volkeren van Europa hebben we ondertussen gebouwd aan een politieke unie, die culturele verscheidenheid wel ruimte geeft en ze juist beschouwt als een van haar sterke punten.

De essentie van uw vraag gaat over de afweging tussen economische belangen en ethische principes. Vorige week hebben we hierover al een discussie gevoerd naar aanleiding van een vraag van de heer Glorieux over Tibet en het afgelaste bezoek van de Dalai Lama. Ik heb er toen ook op gewezen dat het buitenlands beleid inderdaad een afweging inhoudt van belangen en beginselen. Ik hoor dat u het met me eens bent dat bij die belangen ook de economische contacten behoren. Het gaat om de creatie van welvaart, van jobs, het zorgen dat Chinese toeristen naar hier komen, enzovoort.

Daarnaast zijn in de beleidsnota en de regeringsverklaring beginselen opgenomen over het buitenlands beleid, met name de fundamentele waarden: het streven naar vrede, democratie, respect voor internationale rechtsregels, de naleving van de mensenrechten, enzovoort. Deze ondersteunende aspecten van ons buitenlands beleid staan hoog genoteerd. Gezien de specifieke positie van de Vlaamse regio, valt de afweging evenwel niet altijd even makkelijk te maken.

Ik heb nog geen contacten met vertegenwoordigers van de Chinese overheid gehad. Minister Moerman en de federale bevoegde ministers hebben wel dergelijke contacten gehad. Ik neem me overigens voor om minister De Gucht en minister Verwilghen op deze zaak te wijzen. Ik neem aan dat de vraagsteller zelf minister Moerman zal aanspreken. Zelf heb ik dit nog niet kunnen doen.

Gezien het politiek en het economisch formaat van de Volksrepubliek China, lijkt de EU me de geschikte instantie om de problematiek van de naleving van de mensenrechten tijdens komende onderhandelingen op de agenda te plaatsen. Dit lijkt me de geschikte werkwijze. Net als de VS, verte-

Bourgeois

genwoordigt de EU een voldoende machtsbalans om dergelijke zaken diplomatisch aan te kaarten.

Hoewel Vlaanderen dit thema eveneens kan aankaarten, moeten we bescheiden blijven. Aangezien we slechts over zeer beperkte middelen beschikken, lijkt het me beter deze kwestie door het Europees niveau te laten behandelen. Ik ben dan ook van plan om de bekommernissen van de heer Gatz bij minister De Gucht aan te kaarten.

De voorzitter: De heer Gatz heeft het woord.

De heer Sven Gatz: Ik zou de minister willen bedanken voor zijn antwoord. Als ik het goed heb begrepen, engageert hij zich om contact op nemen met de bevoegde federale ministers. Tijdens de voorbereidingen van het toekomstig buitenlands beleid van ons land kunnen zij dit punt op de politieke agenda plaatsen.

Minister Geert Bourgeois: Ik denk hierbij uiteraard aan de algemene problematiek van de mensen- en volkenrechten in China. Mijns inziens, kan een dergelijke kwestie best op een Europees forum worden aangekaart. Dit is de rol die Vlaanderen op dit vlak kan spelen. Ik neem aan dat de federale overheid zal volgen en op Europees niveau een soortgelijk initiatief zal nemen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

- *Het incident wordt gesloten om 14.06 uur.*
- *De interpellatie wordt gehouden om 14.13 uur.*

Interpellatie van de heer Luk Van Nieuwenhuysen tot mevrouw Fientje Moerman, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Ondernemen, Wetenschap, Innovatie en Buitenlandse Handel, over het samenwerkingsakkoord inzake buitenlandse handel met het Waalse en Brusselse Gewest

De voorzitter: Aan de orde is de interpellatie van de heer Van Nieuwenhuysen tot mevrouw Moerman, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Ondernemen, We-

tenschap, Innovatie en Buitenlandse Handel, over het samenwerkingsakkoord inzake buitenlandse handel met het Waalse en Brusselse Gewest.

De heer Van Nieuwenhuysen heeft het woord.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen: Mijnheer de voorzitter, op het einde van de jaren tachtig heb ik van nabij gezien dat heel wat mensen die met de promotie van onze export en met het beleid inzake buitenlandse handel begaan waren, werkelijk naar de dag uitkeken waarop Vlaanderen zijn eigen weg zou kunnen gaan en zich van de BDBH en zijn enigszins verstarde en oubollige imago zou kunnen losmaken. Deze mensen hoopten een eigen dynamiek ten voordele van de Vlaamse exporteurs te kunnen ontwikkelen en voluit aan een Vlaams kwaliteitsimago te kunnen werken.

Het is geen geheim dat niet iedereen hierover even enthousiast was. Bepaalde krachten zagen dit liever nooit gebeuren. Hier schuilt dan ook de oorzaak voor het feit dat we momenteel nog steeds met het Agentschap voor de Buitenlandse Handel en met de Nationale Delcrederedienst zitten. Deze instanties ressorteren nog steeds onder de federale bevoegdheden.

Mevrouw de minister, vandaag staat in De Tijd te lezen dat u dit stilaan ook begint in te zien. Ik vermoed dat u het samenwerkingsakkoord, dat een nauwere samenwerking tussen de gewesten inzake de buitenlandse handel betreft en dat tevens de aanleiding tot mijn interpellatie vormt, zult trachten te verkopen met het argument dat het Agentschap voor de Buitenlandse Handel hier geen uitstaans mee heeft. Ik heb namelijk ook gelezen dat de drie betrokken ministers zich hebben gehaast om te verklaren dat dit akkoord geen terugkeer naar een unitaire aanpak van de buitenlandse handel betreft.

U zult allicht reeds hebben aangevoeld dat dit samenwerkingsakkoord in Vlaanderen en in het buitenland niet op deze manier wordt gepercipieerd. Aangezien het om het promoten van export en om het aantrekken van investeringen gaat, zijn perceptie en imago nochtans van groot belang. Het beeld dat mensen in het buitenland van Vlaanderen hebben, straalt uiteraard ook op onze bedrijven af. Aangezien het omgekeerde ook het geval is, hechten exportnaties altijd veel belang aan een gedegen imago.

Van Nieuwenhuysen

Ik vraag me eigenlijk af in welke mate u nog belang hecht aan het uitbouwen en het versterken van het imago van een dynamisch Vlaanderen, waar iedereen op betrouwbare handelspartners en op het afleveren van kwaliteitsproducten en -diensten kan rekenen. Ik heb bij een vorige gelegenheid reeds uw uitspraak aangehaald uit *De Morgen* van 26 oktober 2004, waarin u zegt: 'Waar nodig zullen we samenwerken en België als merknaam uitspelen.' Ik vrees dus dat we inderdaad een stap terug aan het zetten zijn.

Het samenwerkingsakkoord dat u onlangs hebt afgesloten met de andere gewesten, is inderdaad geen akkefietje. Het behelst 31 handelskantoren, wat niet weinig is. Een aantal Vlaamse kantoren zullen dossiers van Waalse en Brusselse bedrijven behartigen. Dat kon eigenlijk al sinds 1992, maar het verschil lijkt me nu te zijn dat ze die andere gewesten voortaan ook als het ware vertegenwoordigen. Ik maak me zorgen of dat niet ten koste zal gaan van hun eigenheid en van het Vlaamse kwaliteitslabel. Anderzijds kunnen de Vlaamse bedrijven zich tot 22 bijkomende buitenlandse handelsposten in 17 landen wenden, maar ik herhaal dat dit al kon sinds 1992.

De vraag is hoe we de andere gewesten kunnen vragen ervoor te zorgen dat zij op hun beurt dat Vlaamse kwaliteitsimago promoten. Ik zie dat eerlijk gezegd niet goed in. Bovendien vrees ik dat dit akkoord een excuus zal zijn om de verdere uitbouw van een eigen Vlaams netwerk van handelskantoren af te remmen. Het is toch een feit dat er de voorbije jaren verschillende daarvan werden gesloten.

De Vlaamse bedrijven zullen dus in toenemende mate moeten terugvallen op de hulp van veelal Franstalige handelsattachés. Het kan in dit verhaal misschien maar een detail lijken, maar ik vraag me af in hoeverre de taalwetgeving daarbij wordt gerespecteerd.

Ik zie ook niet goed in, mevrouw de minister, hoe ons eigen profiel nog kan standhouden als de bedrijven ook aan elkaars gewestelijke zendingen zullen deelnemen. Daar waar de zendingen onder een Belgische paraplu tot nog toe beperkt bleven tot de fameuze zendingen van het Agentschap voor de Buitenlandse Handel, lijkt u nog meer te willen

teruggrijpen naar dat verouderde concept, weliswaar zonder tussenkomst van het agentschap.

Dat lijkt me trouwens het enige voordeel van dit akkoord: het feit dat u eigenlijk de overbodigheid van het Agentschap voor de Buitenlandse Handel aantoonde. Ik vraag me af of er over het opdoeken van dat agentschap is gesproken bij uw besprekingen met de twee andere gewesten en of er hierover al concrete afspraken zijn gemaakt. Dit lijkt me toch wel actueel in het licht van de strubbelingen die er blijkbaar zijn bij de voorbereiding van de zending naar India over een aantal weken.

Ik denk dat ik duidelijk heb gemaakt dat ik me hoe dan ook zorgen maak over het mogelijke teloorgaan van een Vlaams kwaliteitsimago dat in feite nog moet worden uitgebouwd. Ik ben ook bezorgd over de uitvoering van het derde punt van de motie die we vorig jaar hebben goedgekeurd en waarin de regering wordt gevraagd om alles in het werk te stellen om Vlaanderen en de Vlaamse ondernemingen een maximale bekendheid te geven.

Er is ook het aspect dienstverlening. Ik heb er mijn interpellatie van 16 november 2004 nog eens op nagelezen, die handelde over de geplande oprichting van een commissie voor de Buitenlandse Handel, die een interministeriële conferentie bleek te zijn. Mevrouw de minister, in feite bent u toen niet ingegaan op de vraag of het wel realistisch is om te verwachten dat de Vlaamse economische vertegenwoordigers er, naast de investeringsdossiers die ze er ondertussen bij hebben gekregen, nu ook nog de export- en mogelijk de investeringsdossiers van de andere gewesten zouden bij nemen. Ik vraag me af of er werd onderzocht wat in feite het huidige werkvolume is van de betrokken Vlaamse handelskantoren en wat het aantal opdrachten is dat er mogelijk zou kunnen bij komen. Het lijkt me namelijk toch voor de hand te liggen dat men beschikt over concrete gegevens inzake de mogelijke effecten van zo'n akkoord, vooraleer het wordt afgesloten.

De dossiers van de Vlaamse bedrijven zullen door de Vlaamse handelsattachés prioritair worden behandeld. Als dat namelijk niet zo zou zijn, als men bijvoorbeeld de dossiers chronologisch zou verwerken, in de volgorde waarin ze binnenkomen, dan betekent dat logischerwijze dat de behandeling van dossiers van Vlaamse bedrijven minder snel dan voorheen zal verlopen en dat de dienst-

Van Nieuwenhuysen

verlening voor de eigen bedrijven er derhalve op achteruit zou gaan. Dat kan toch niet de bedoeling zijn, neem ik aan.

Er is nog een ander probleem, waaraan misschien niet werd gedacht. Voor zover ik weet, is de dienstverlening van het Brusselse en het Waalse Gewest aan de exportbedrijven gratis. Dat is bij ons in Vlaanderen ook het geval, maar u hebt bij de bespreking van de beleidsnota een aantal maanden geleden toch wel bevestigd dat u eraan denkt om voor sommige diensten op termijn eventueel te laten betalen. Dat zou betekenen dat Vlaamse bedrijven zouden moeten betalen voor een aantal diensten van de handelskantoren, terwijl bedrijven uit de twee andere gewesten dat niet zouden moeten doen. Ik vraag me gewoon af of daarmee rekening is gehouden.

Ik weet ook niet of het de bedoeling is dat de gewesten elkaars investeringsdossiers zouden behandelen. Het lijkt me eerlijk gezegd weinig realistisch en zelfs een mogelijke oorzaak van conflicten als bijvoorbeeld zou blijken dat geïnteresseerde investeerders naar een ander gewest worden afgeleid.

Mevrouw de minister, ik heb uit de media vernomen dat u het bij uw overleg met de andere gewesten ook hebt gehad over de kwestie van de schrapping van de federale subsidies aan de Belgisch-Luxemburgse Kamers van Koophandel in het buitenland. U bent overeengekomen om die kwestie op het Overlegcomité te agenderen. Ik zou u willen vragen wat daarvan eigenlijk de bedoeling is. Is het de bedoeling dat de federale regering op haar beslissing terugkomt? Werden de gewesten bij die beslissing niet gekend of is er nog een andere reden om dat punt te laten agenderen? Ik vraag u dat omdat u enige tijd geleden niet hebt uitgesloten dat Vlaanderen nauwer met een aantal Kamers in het buitenland zou samenwerken. U wilde wel eerst over een evaluatie met betrekking tot die Kamers in het buitenland beschikken. Komt u daar nu op terug? Wat ook interessant is om te weten, is of u ondertussen al over die evaluatie beschikt.

Mevrouw de minister, los van de vraag of dit akkoord bevorderlijk is voor onze exportondersteuning en het uitdragen van ons eigen kwaliteitsimago, is er ook nog een politiek aspect. Brussel en Wallonië manifesteren zich alsmaar meer als één

entiteit, ook in het buitenland, ook voor wat betreft een aantal kantoren die zich met buitenlandse handel bezighouden. Daarnaast leven we in een periode van communautaire spanningen. Recent is gebleken dat de Brusselse en de Waalse regering niet eens het fatsoen hebben om onze grenzen te erkennen en te eerbiedigen. Ik verwijs daarbij naar de uitlatingen van minister-president Picqué en minister-president Van Cauwenberghe over de uitbreiding van Brussel en het tot stand brengen van een corridor met Wallonië.

Ik weet dat dit alles weinig uitstaans heeft met buitenlandse handel. Een aantal van uw coalitiepartners hebben echter nog niet zo lang geleden ermee gedreigd de samenwerking met de andere gewesten stil te leggen als de kwestie Brussel-Halle-Vilvoorde niet geregeld zou zijn. Op dit moment is dat nog niet het geval. Ik heb dan ook enige bedenkingen bij het tijdstip waarop het akkoord werd afgesloten. Ik vraag me af of het wel degelijk werd voorgesteld aan de Vlaamse Regering.

Mevrouw de minister, hecht u belang aan het imago van een dynamische regio met betrouwbare handelspartners en bent u het ermee eens dat Vlaanderen daarvoor de beste merknaam is? Hoe wordt er desgevallend voor gezorgd dat het kwaliteitsimago van Vlaanderen onverminderd en zelfs bijkomend wordt gepromoot? Hoe zullen de betrokken kantoren zich naar buiten afficheren? Blijven ze Vlaamse economische vertegenwoordigers?

Zullen de Vlaamse bedrijfsafgevaardigden in de kantoren van het Waalse en/of Brusselse Gewest conform de taalwetgeving worden geholpen? Behelst het akkoord ook de behandeling van investeringsdossiers en zijn er desgevallend garanties dat de Waalse en Brusselse handelsattachés geen Vlaamse investeringsdossiers naar hun gewest toe zullen trekken? Zullen de dossiers van de Vlaamse exporteurs door de eigen Vlaamse economische vertegenwoordigers prioritair worden behandeld of zal er voortaan gewoon chronologisch worden gewerkt, ongeacht de oorsprong van het dossier?

Werden voor wat de Vlaamse handelskantoren betreft de mogelijke gevolgen van het akkoord op het werkvolume voor de Vlaamse economische vertegenwoordigers bestudeerd? Houdt het akkoord de afschaffing in van het Agentschap voor de Buitenlandse Handel? Zal de samenwerking geen problemen opleveren als een deel van de dienstverlening

Van Nieuwenhuysen

van het Vlaams Agentschap voor Internationaal Ondernemen betalend zou worden? In hoeverre is het de bedoeling om de economische zendingen die door het Vlaams Agentschap voor Internationaal Ondernemen worden georganiseerd, als Vlaams te blijven profileren?

Beschikt u reeds over de evaluatie met betrekking tot de werking van de Kamers van Koophandel in het buitenland? Welke houding zullen de gewest-ministers aannemen op het interministerieel overleg dat terzake werd aangevraagd? Waarom werd er geen rekening gehouden met de houding van de beide andere gewesten in het dossier Brussel-Halle-Vilvoorde en de niet-naleving van het territoria-liteitsbeginsel? Werd het akkoord aan de Vlaamse Regering voorgelegd?

De voorzitter: De heer Brill heeft het woord.

De heer Louis Brill: Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, geachte collega's, het gaat hier vooral om de toekomst van het Vlaamse bedrijfsleven en de tewerkstelling in Vlaanderen. Mijnheer Van Nieuwenhuysen, voor de potentiële buitenlandse klant komt het bedrijf op de eerste plaats. Het Vlaams kwaliteitsimago is inderdaad zeer belangrijk. Bij het bezoek van een beurs of contacten met een zending kijkt de potentiële buitenlandse klant naar het kwaliteitslabel van het bedrijf zelf, de prijs van de producten, de leverbetrouwbaarheid en de service, ongeacht de regio waartoe het bedrijf behoort.

Een bedrijf dat kan deelnemen aan een zending van een ander gewest, zal dat niet laten. Dat betekent niet dat we het eigen Vlaams aspect verlopen moeten laten gaan. Als er een samenwerking mogelijk is ten bate van het bedrijfsleven en de tewerkstelling – en daar is het toch om te doen –, dan kunnen we daar niets op tegen hebben. Het is het bedrijf zelf dat bepaalt of het al dan niet zal slagen via de eigen kwaliteitslabels, de service, de prijs en de betrouwbaarheid.

De voorzitter: Minister Moerman heeft het woord.

Minister Fientje Moerman: Mijnheer de voorzitter, dames en heren, in deze interpellatie zijn er tien onderdelen. Ik zal eerst een algemeen overzicht geven.

Mijnheer Van Nieuwenhuysen, op 15 februari 2005 werd principieel beslist dat de gewesten zouden samenwerken inzake buitenlandse handel. Er is nog geen samenwerkingsakkoord afgesloten. Eerst moeten immers alle juridische stappen worden doorlopen. De concrete modaliteiten en voorwaarden inzake samenwerking werden reeds besproken tussen de exportagentschappen en moeten nu worden geformaliseerd in een reeks nog af te sluiten bi- en trilaterale deelovereenkomsten. Het uitgangspunt daarbij is en blijft de autonomie van de drie gewesten. De basis van het af te sluiten akkoord houdt een vrijwillige samenwerking in met betrekking tot die posten waarbij een win-win-, en in 31 gevallen ook een win-win-winsituatie ontstaat voor elke betrokken regio.

Het ligt niet in mijn bedoeling, noch in die van mijn collega's om ons als één entiteit te profileren. In een volwassen federaal systeem moet het echter wel mogelijk zijn om als zelfstandige, regionale entiteiten rond de tafel te gaan zitten om te praten als er gelijklopende belangen zijn en als we – en daarmee bedoel ik in de eerste plaats de bedrijven – voordeel kunnen halen uit de samenwerking. In dit geval kunnen de Vlaamse bedrijven zich tot 22 bijkomende posten wenden in 17 bijkomende landen. Overigens heeft Voka zich positief over deze evolutie uitgelaten.

De concrete modaliteiten zullen door de respectieve agentschappen van de gewesten op papier worden gezet. Daarbij zal het huidige Export Vlaanderen er streng op toezien dat in deze overeenkomsten de nodige garanties zitten opdat Vlaamse bedrijven éézelfde kwaliteit inzake dienstverlening kunnen verwachten als deze die momenteel wordt verleend door de Vlaamse economische vertegenwoordigers.

Mijnheer Van Nieuwenhuysen, ik zal nu op uw concrete vragen antwoorden.

Net als alle andere aanwezigen, hecht ik belang aan het imago van Vlaanderen als een dynamische regio en als een betrouwbare handelspartner. Hierover mag geen twijfel bestaan. We mogen het doel van dit samenwerkingsakkoord dan ook niet uit het oog verliezen. We willen de Vlaamse ondernemingen in meer landen een kwalitatieve dienstverlening verstrekken. De samenwerking met de andere gewesten op het vlak van het buitenlands kantorennetwerk moet hiertoe een bijdrage leveren.

Moerman

Zoals ik daarnet al heb gezegd, zullen de Vlaamse bedrijven 22 economische vertegenwoordigingen in het buitenland meer kunnen opzoeken. In totaal gaat het om zeventien bijkomende landen. Dankzij deze uitbreiding zullen ze nog meer kansen op het vlak van de exportbevordering kunnen benutten.

We moeten de nodige garanties voor de dienstverlening ten aanzien van onze bedrijven krijgen. Hierop zal streng worden toegezien. Het omgekeerde geldt natuurlijk ook. Indien we willen dat onze bedrijven elders goed worden geholpen, geldt voor onze eigen kantoren natuurlijk hetzelfde.

Het is evident dat de Vlaamse, Waalse en Brusselse kantoren in het buitenland respectievelijk Vlaamse, Waalse en Brusselse kantoren blijven. De identiteit van de kantoren blijft behouden. Het komt er enkel op neer dat een of beide andere gewesten bepaalde kantoren eveneens zullen kunnen gebruiken. Wat het plaatje aan de deur van die kantoren betreft, wil ik me even in mooi Nederlands uitdrukken: 'Ce sont des questions d'intendance.' Dergelijke praktische problemen horen op het ambtelijk niveau thuis en moeten bijgevolg door de ambtenaren worden opgelost.

Sinds de regionalisering van de buitenlandse handel worden de gewestelijke vertegenwoordigers door hun eigen overheid gerekruteerd. De vroegere eisen inzake talenkennis zijn door de gewesten uiteraard gewijzigd.

We hebben vrij snel een bijzonder pragmatische oplossing voor dit probleem gevonden. Al deze kantoren krijgen in eerste instantie met exporterende Vlaamse, Waalse en Brusselse bedrijven te maken. We gaan ervan uit dat in de exporterende bedrijven toch een zekere kennis van het Engels leeft. Onze kantoren gebruiken het Engels dan ook als een lingua franca.

Het Vlaamse kantorennetwerk werkt op veel plaatsen trouwens sowieso met lokaal aangeworven personeel werkt. Zo werken in ons Indisch kantoor Indiërs en in ons Mexicaans kantoor Mexicanen. Het is evident dat de meeste lokale personeelsleden geen Nederlands kennen. Dit betekent dat de door mij aangehaalde praktijk momenteel al bestaat. Mij lijkt dit alvast de meest pragmatische, snelste,

efficiëntste en gemakkelijkste oplossing. Indien de talenkennis van de gewestelijke vertegenwoordigers groter blijkt, wat vaak het geval is, kan iedereen hier uiteraard gebruik van maken.

Het aantrekken van investeringen verschilt sterk van het bevorderen van de export. De gemaakte afspraken gelden duidelijk enkel voor exportgerelateerde dossiers.

Tijdens de voorbereidende vergaderingen is onderzocht hoe groot het werkvolume in de betrokken kantoren is. Hierbij hebben we ons steeds de vraag gesteld of de aanwezige personeelsleden de workload aankunnen of versterking nodig hebben.

In een buitenlands kantoor worden de dossiers niet chronologisch behandeld. Een inmenging van op het beleidsmatige niveau in de werkwijze lijkt me trouwens ongepast. We moeten ons niet mengen in de interne organisatie van de manier waarop dossiers in een kantoor aan de andere kant van de wereld worden behandeld.

Indien we klachten over de incorrecte behandeling van dossiers zouden ontvangen, moet het FIT, waarmee we momenteel een beheersovereenkomst willen afsluiten, hier de nodige aandacht aan schenken. We mogen niet de fout maken die in de politiek al te vaak wordt gemaakt. We moeten ons bezighouden met het beleid en niet met het besturen van alle praktische modaliteiten.

In elk geval is nu al afgesproken om een aantal posten te versterken. Met betrekking tot een aantal andere posten, waar het blijkbaar minder makkelijk is om de evolutie van de workload op voorhand in te schatten, is afgesproken dat we zes maanden na de implementatie van het samenwerkingsakkoord tot een evaluatie zullen overgaan.

Export Vlaanderen heeft deze gelegenheid te baat genomen om de vorig jaar door de raad van bestuur goedgekeurde optimalisering van het buitenlands netwerk te implementeren en om de belangen van de eigen instelling en van de Vlaamse bedrijven maximaal te behartigen. In het verleden was op basis van een reeks objectieve criteria reeds beslist om een aantal posten te downgraden, uit te breiden of in een samenwerking te betrekken. Het samenwerkingsakkoord zal tot een optimalisering van deze beslissing leiden. Bovendien houdt

Moerman

het voor de Vlaamse bedrijven duidelijk een toegevoegde waarde in. Ik kan in dit verband niet voldoende herhalen dat onze bedrijven in een reeks bijkomende landen, waar Export Vlaanderen om strategische of om budgettaire redenen niet aanwezig kan zijn, een beroep op de vertegenwoordigingen van de andere regio's kunnen doen. Hetzelfde geldt natuurlijk ook voor de Waalse en de Brusselse bedrijven.

Het samenwerkingsakkoord staat los van de werking van het Agentschap voor de Buitenlandse Handel, dat op dit vlak geen enkel bevoegdheid heeft.

Indien de dienstverlening van het FIT betalend zou worden, moet het samenwerkingsakkoord uiteraard worden herbekeken. Op dit ogenblik is dit nog niet aan de orde.

Het is en blijft de bedoeling om het Vlaams profiel van de door het FIT georganiseerde regionale economische zendingen te behouden. Hetzelfde principe geldt overigens voor de economische zendingen die door de andere gewesten worden georganiseerd.

Op vraag van de bedrijven is in dit verband trouwens een belangrijke principiële beslissing genomen. In de toekomst zullen de regionale zendingen van alle gewesten voor bedrijven uit de andere regio's worden opengesteld. Dit heeft niets met de profilering te maken. Indien een zending door het Vlaams Agentschap voor Internationaal Ondernemen wordt georganiseerd, zal uiteraard steeds voor een Vlaams profiel worden gekozen.

Op uw vraag over de evaluatie van de werking van de Kamers van Koophandel in het buitenland, kan ik antwoorden dat ik de resultaten daarvan nog niet heb gekregen. Verder heeft de Vlaamse Regering op 25 februari 2005 beslist dat de minister-president van de Vlaamse Regering de overheveling naar de gewesten van de federale begrotingskredieten met betrekking tot de subsidiëring van de Belgisch-Luxemburgse Kamers van Koophandel in het buitenland en in België, aanhangig zal maken bij het Overlegcomité tussen de federale regering en de gemeenschaps- en gewestregeringen. In concreto vragen we de overdracht naar de gewesten van de federaal geschrapte subsidies.

Uw laatste vraag handelde over de houding van de beide andere gewesten in het dossier Brussel-Halle-Vilvoorde. U schijnt te suggereren dat de houding van de andere gewesten met betrekking tot Brussel-Halle-Vilvoorde een beletsel moet zijn om een samenwerkingsakkoord af te sluiten. Ik denk dat men moet accepteren dat in een federaal land de mogelijkheid bestaat dat de entiteiten waaruit het is opgebouwd, er in bepaalde dossiers andere meningen op nahouden. Dat geldt niet alleen voor Brussel-Halle-Vilvoorde maar ook voor tal van andere, al dan niet communautaire, dossiers. Dat heeft nog nooit een samenwerkingsovereenkomst in de weg gestaan, zeker niet als het een win-win-, of zoals in dit geval, een win-win-winsituatie betreft. Het aantal trilaterale posten, waarbij de drie regio's dus samenwerken, stijgt nu namelijk van 3 naar 31.

Ik denk dat uw vraagstelling uitgaat van een politieke koppeling van dossiers die totaal niets met elkaar te maken hebben. De ervaring leert dat een koppeling in zulke gevallen het beste recept is voor politiek immobilisme en slechte oplossingen.

De voorzitter: De heer Van Nieuwenhuysen heeft het woord.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen: Ik zou ten eerste aan de heer Bril zeggen – hoewel ik dacht dat in mijn uiteenzetting reeds duidelijk te hebben gemaakt – dat de belangrijkste bedoeling moet zijn de bedrijven te helpen. Ik ga er echter van uit dat we het Vlaamse bedrijfsleven het best kunnen helpen, althans wat de export betreft, met het opbouwen van een kwaliteitsimago. Het is mijn overtuiging dat we dat beter vanuit Vlaanderen kunnen doen dan van onder een Belgische paraplu.

Verder vroeg ik me af wat de concrete effecten zijn van het principiële akkoord dat zou moeten leiden tot een samenwerkingsakkoord. Ik vroeg me af of dat nadelige gevolgen kon hebben voor de dienstverlening aan de Vlaamse bedrijven. U hebt daar punctueel op geantwoord, mevrouw de minister, en u hebt daarbij een aantal van mijn twijfels weggenomen. Bij bepaalde punten blijf ik echter met vraagtekens zitten, maar de toekomst zal uitwijzen hoe de zaken evolueren. Ik heb het dan onder meer over de bedoeling om in de toekomst al dan niet als één entiteit naar buiten te komen.

Van Nieuwenhuysen

Mevrouw de minister, u hebt getracht mij ervan te overtuigen dat de Vlaamse bedrijven geen nadeel zullen ondervinden van deze samenwerking. Ik wil dat graag geloven. U hebt me ook verzekerd dat de zendingen die in de toekomst zullen worden georganiseerd, Vlaams zullen worden geprofileerd, ook al worden ze opengesteld voor bedrijven uit andere regio's. Het lijkt me eerlijk gezegd allemaal een beetje verwarrend, maar goed, laten we maar afwachten wat de toekomst brengt.

Op de kwestie van het opheffen van het Agentschap voor de Buitenlandse Handel, zal ik misschien bij een volgende gelegenheid nog eens terugkomen, want ik merk toch dat er wat dat betreft een en ander aan het bewegen is. Blijkbaar komt u langzaam terug op standpunten die u daarover hebt ingenomen in een vorig leven, na de praktijkervaring die u in verband hiermee hebt opgedaan.

Wat de zaak Brussel-Halle-Vilvoorde betreft, was mijn vraag vooral geïnspireerd door het feit dat een aantal van uw coalitiepartners enkele weken geleden te kennen hebben gegeven dat ze eigenlijk een stop willen zetten op het afsluiten van samenwerkingsakkoorden zolang er geen akkoord is over dit dossier. Vermits er op dit ogenblik nog geen akkoord is over Brussel-Halle-Vilvoorde, verwonderde het me dan ook een beetje dat men zo'n samenwerkingsakkoord zou afsluiten, los van de inhoud ervan.

U zegt dat het niet-naleven van het territorialiteitsbeginsel nooit heeft belet dat er samenwerkingsakkoorden werden afgesloten. Er is toch wel een uitzondering, namelijk een cultureel samenwerkingsakkoord met de Franse Gemeenschap, dat juist omwille van de niet-naleving van het territorialiteitsbeginsel nog altijd niet werd afgesloten. Er zijn dus wel degelijk voorbeelden wat dat betreft.

Voorlopig zou ik het hierbij willen laten.

De voorzitter: De heer Brill heeft het woord.

De heer Louis Brill: Ik heb een bedenking wat betreft de opmerking van de minister over de aanwerving van buitenlandse krachten in de ambassades.

Minister Fientje Moerman: Niet in de ambassades, mijnheer Brill, want daarvoor ben ik niet bevoegd.

De heer Louis Brill: Goed, ik wil alleszins zeggen dat ik voor het begin van mijn politieke carrière 6 maanden heb rondgezworven in Saoedi-Arabië, Abu Dhabi, Dubai en Koeweit. We hebben heel wat zaken kunnen realiseren in Saoedi-Arabië, en dat was vooral dankzij een medewerker van het consulaat, een Egyptenaar van oorsprong. Wat gebeurt er namelijk dikwijls bij Vlaamse, Brusselse of Waalse economische attachés, hoe belangrijk ze ook zijn en hoe goed ze hun zaken ook kennen? In veel gevallen constateren we dat ze na 4 jaar verdwijnen en worden overgeplaatst naar een ander consulaat. Na die persoonlijke ervaring zou ik dus durven aandringen op het inschakelen van personeel uit die landen, want daar heerst een andere cultuur en zijn er andere geplogenheden, of men dat nu wil of niet. U hebt dat misschien enkel toevallig vermeld.

De voorzitter: Minister Moerman heeft het woord.

Minister Fientje Moerman: Ik heb dat zeker niet toevallig vermeld, maar heel doelgericht. Ik heb het nu niet over ambassades of consulaten, want dat is niet onze bevoegdheid, maar wel over de Vlaamse economische vertegenwoordigers in het buitenland. Die hebben in de praktijk al lokale medewerkers. Als onze Vlaamse bedrijven, maar ook de Brusselse en de Waalse, willen communiceren met het lokale personeel, dan gebeurt dat ook vandaag meestal niet in het Nederlands, want die mensen spreken meestal enkel hun moedertaal en Engels. Soms kent men dankzij familiale relaties, gemengde huwelijken, studie enzovoort, wel Frans en af en toe Nederlands, maar in de meeste gevallen is dat niet zo. De lingua franca in het exportgebeuren is in de hele wereld dus het Engels. Ik denk niet dat we dat moeten proberen te veranderen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Miet Smet tot de heer Yves Leterme, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid, over de erkenning en de gevolgen van de specifieke constitutionele status van Vlaanderen in het kader van het Europees Grondwettelijk Verdrag, meer bepaald wat betreft de subsidiariteitstoets

De voorzitter: Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw Smet tot de heer Leterme, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid, over de erkenning en de gevolgen van de specifieke constitutionele status van Vlaanderen in het kader van het Europees Grondwettelijk Verdrag, meer bepaald wat betreft de subsidiariteitstoets.

Mevrouw Smet heeft het woord.

Mevrouw Miet Smet: Mijnheer de minister-president, met deze vraag om uitleg wil ik vooral de aandacht van de Vlaamse Regering vestigen op dit probleem. Het is ook mijn bedoeling na te gaan in hoeverre er een samenspraak kan komen en in welke mate die nodig is tussen de regering en het Vlaams Parlement. In het Europees Grondwettelijk Verdrag, dat we in elk van de parlementen – dus ook in het Vlaams Parlement – moeten goedkeuren, staat een belangrijke nieuwe benadering van het beginsel van de subsidiariteit, zowel wat de aard van dit concept betreft als wat de wijze betreft waarmee hier op diverse bestuursniveaus moet worden omgegaan.

In het verdrag is subsidiariteit een grondbeginsel. Er wordt gestart met de bevoegdheden. Onder artikel I-11 staat: ‘De grondbeginselen.’ Het is een grondbeginsel ter bepaling van het al dan niet bestaan van een uniebevoegdheid op domeinen die niet exclusief tot de bevoegdheden van de Europese Unie behoren. Het gaat om bevoegdheden die worden gedeeld met de nationale staten of de regio’s. Subsidiariteit betekent dat de beslissingen moeten worden genomen op het meest gepaste beleidsniveau, hetzij op het niveau van de Europese Unie, hetzij op dat van de lidstaten of dat van de regio’s.

Het grondbeginsel luidt: ‘Krachtens het subsidiariteitsbeginsel treedt de Unie op de gebieden die niet onder haar exclusieve bevoegdheid vallen, slechts

op indien en voorzover de doelstellingen van het overwogen optreden niet voldoende door de lidstaten op centraal, regionaal of lokaal niveau kunnen worden verwezenlijkt en derhalve vanwege de omvang of de gevolgen van het overwogen optreden beter door de Unie kunnen worden bereikt. De instellingen van de Unie passen het subsidiariteitsbeginsel toe overeenkomstig het protocol betreffende de toepassing van de beginselen van subsidiariteit en evenredigheid. De nationale parlementen zien er volgens de in dat protocol vastgelegde procedure op toe dat het beginsel wordt geëerbiedigd.’

Op die manier werden twee protocollen bij het Europees Grondwettelijk Verdrag gevoegd. Dat verdrag omvat wel 36 protocollen. Twee ervan gaan respectievelijk over de rol van de nationale parlementen in de Europese Unie en over de subsidiariteit en de evenredigheid.

De belangrijkste nieuwigheid in die protocollen is de invoering van een nieuwe regeling voor politiek toezicht ex ante, waardoor de nationale parlementen actief bij het toezicht op de goede toepassing van het subsidiariteitsbeginsel worden betrokken. Belangrijk hierbij is dat de informatieverstrekking over de voorgenomen Europese wetgeving niet meer via de regeringen van de lidstaten zal verlopen, maar rechtstreeks van de Europese instellingen naar de ‘nationale parlementen’.

Het protocol inzake de subsidiariteit biedt aan de ‘nationale parlementen’ de mogelijkheid om een met redenen omkleed advies in te dienen bij de Europese instellingen indien zij van oordeel zijn dat het subsidiariteitsbeginsel niet is gerespecteerd. Indien er een quorum bereikt wordt van één derde, en in sommige gevallen van één vierde, van de stemmen die worden toegekend aan de nationale parlementen, dan moet de Europese Commissie het wetgevingsvoorstel opnieuw onderzoeken. Elke lidstaat beschikt over twee stemmen. De termijn waarbinnen een advies moet worden uitgebracht is 6 weken, ingaand vanaf de verzending van een commissievoorstel aan de Raad, het Europees Parlement en de nationale parlementen.

Het is duidelijk dat dit nieuwe systeem van informatieverstrekking en de concrete toepassing van de subsidiariteitstoets een aantal nieuwe en correcte afspraken vergen binnen het Belgische staatsbestel. Naar aanleiding van dit verdrag inzake de Europese Grondwet heeft België een verklaring

Smet

afgelegd, waarin staat dat overeenkomstig het grondwettelijk recht, zowel de Kamer van Volksvertegenwoordigers als de Senaat van het federale parlement, als de parlementaire vergaderingen van de gemeenschappen en de gewesten in functie van de bevoegdheden die de Unie uitoefent, optreden als componenten van het nationaal parlementair stelsel of als kamer van het nationaal parlement. Voor ons bestaat het nationaal parlement dus uit de nationale kamers en de regionale parlementen. Ze staan naast elkaar. Er is geen onderlinge hiërarchie.

Mijnheer de minister-president, bent u van plan deze zaak op het Overlegcomité te brengen om zo een duidelijke afspraak te maken dat, overeenkomstig het constitutioneel systeem van België, het 'nationaal parlement', mee is samengesteld uit een aantal parlementen van de gemeenschappen en gewesten? Uiteraard is het niet de regering of het Overlegcomité dat daarover een beslissing kan nemen of een voorstel doen. Uiteraard zal er tussen de parlementen overleg moeten worden gepleegd.

Ik heb een brief gestuurd naar de voorzitter van het Vlaams Parlement met de vraag om de zaak voor te leggen aan het Bureau van het Vlaams Parlement en om na te gaan hoe een discussie daarover op gang kan worden gebracht met de twee federale kamers en de andere regionale parlementen. Er zal toch ergens een overeenkomst moeten worden afgesloten over de werking van dit systeem. De regering en het parlement zullen hierover moeten samenwerken, zeker als we van oordeel zijn dat aan de subsidiariteit wordt geraakt. Bent u van plan om de zaak voor te leggen aan het Overlegcomité?

België heeft twee stemmen. Het zou kunnen dat we van oordeel zijn dan aan onze bevoegdheid wordt geraakt of dat, in het kader van de subsidiariteit Europa niet of anders moet optreden. Veronderstel dat Vlaanderen van oordeel is dat Europa niet moet optreden en Wallonië een andere mening is toegedaan, wat zal er dan gebeuren met die twee stemmen? Worden die verdeeld als het om louter regionale of gemengde bevoegdheden gaat? Wat is de houding van de Vlaamse Regering terzake?

Zult u daarbij streven naar sluitende afspraken over de tijdige informatievoorziening? Wij hebben maar 6 weken om ons standpunt aan Europa over

te maken. Ondertussen moeten we overleg hebben gepleegd. In onze complexe staatsstructuur is dat een zeer korte periode. Hoe denkt u die afspraken te maken? Zult u er bij de informatieverstrekking tussen alle betrokken instanties op toezien dat er garanties zijn dat alle betrokken parlementen gelijktijdig en over dezelfde informatie beschikken?

Ik besef zeer goed dat het de parlementen zijn die overleg moeten plegen. Dat geldt echter ook voor de regering en uiteindelijk voor regeringen en parlementen.

De voorzitter: De heer Van Dijck heeft het woord.

De heer Kris Van Dijck: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, geachte collega's ik sluit me aan bij de vraag van mevrouw Smet. Het gaat inderdaad om een probleem dat in de eerste plaats het parlement aanbelangt. Ik verneem dat ze, net als mijn fractie, dienaangaande initiatieven heeft genomen. We moeten op onze hoede zijn dat de rol van het Vlaams Parlement op termijn wordt verzekerd.

Het is de ambitie van deze regering om Vlaanderen een plaats te geven bij de besluitvorming op het Europees niveau. Het moet daar ten volle zijn rol kunnen spelen. Mevrouw Smet verwijst terecht naar de verklaring van België inzake de nationale parlementen. Het is de verdienste van de Vlaamse Regering dat de parlementen van de gemeenschappen en gewesten als volwaardige entiteiten hun rol kunnen spelen.

De vraag is welke oplossing in de praktijk zal worden gegeven aan het probleem. Ik heb er al redenen voor om te vrezen dat de federale kamers de teksten zullen ontvangen en dat ze die vervolgens zullen overmaken aan de gemeenschappen en gewesten. We hebben maar 6 weken om overleg te plegen.

Vorige week hebben we daar een voorbeeld van gezien. De OESO hield een vergadering over onderwijs. België was daarop vertegenwoordigd, net zoals de Franse Gemeenschap. Slechts 7 dagen voor de aanvang van de vergadering werd het Vlaams Parlement uitgenodigd.

We moeten op onze hoede zijn. Het is belangrijk dat we erin slagen bindende afspraken te maken.

Van Dijck

Morgen zal in het federale parlement voor de tweede maal een vergadering over deze thema's plaatsvinden. De Belgische leden van het Europees Parlement hebben een uitnodiging gekregen. Het is evenwel reeds de tweede keer dat deze vergadering plaatsvindt in de loop van een week dat zij in Straatsburg verblijven.

Indien we de rol van een volwaardig parlement willen vervullen, moeten we opletten. Het gaat er niet enkel om die rol te kunnen vervullen. Dit is een kwestie van goed bestuur. Aangezien de Europese regelgeving steeds meer invloed heeft op wat in Vlaanderen al dan niet kan worden beslist, moeten we dit goed opvolgen.

Ik heb nog een belangrijke vraag waarop ik nog nergens een antwoord heb gekregen. Er moeten twee stemmen worden toegekend. Indien het om twee partners gaat, is het toekennen van twee stemmen eenvoudig. Indien het gemeenschaps- of gewestmateries betreft, gaat het echter telkens om drie partners. Ik weet niet of, zoals in de politieraad in mijn streek, die stemmen met behulp van decimalen kunnen worden opgedeeld.

Ik kijk uit naar het antwoord van de minister-president. De Vlaamse Regering en het Vlaams Parlement moeten zich op een lijn plaatsen en samen de belangen van het Vlaamse Gewest en van de Vlaamse Gemeenschap verdedigen.

De heer Karim Van Overmeire: Ik zou me bij de vorige sprekers willen aansluiten. Ik heb deze materie trouwens reeds bij de bespreking van de beleidsnota Buitenlands Beleid in plenaire zitting ter sprake gebracht. Aangezien de minister-president hiervoor in eerste instantie bevoegd is, lijkt het me een goede zaak dat dit onderwerp hier nogmaals ter sprake komt. We mogen evenwel niet vergeten dat het hier eigenlijk een aangelegenheid van de parlementen en niet van de regeringen betreft.

De vraag om uitleg van mevrouw Smet is alvast zeer actueel. In een bericht van de Senaatsdelegatie van het federale adviescomité voor Europese Aangelegenheden staat te lezen dat vandaag op federaal niveau een testprocedure voor dit mechanisme van start gaat. Of in het Vlaams Parlement een soortgelijke test zal plaatsvinden is momenteel

niet bekend. Dit is een indicatie dat het federale niveau sneller op de gebeurtenissen inspeelt.

In grote lijnen zijn er eigenlijk twee mogelijkheden. De regionale parlementen staan in de subsidiariteitstoets vermeld. De nationale parlementen kunnen de regionale parlementen raadplegen vooraleer ze een stem uitbrengen.

We bevinden ons op een voor het Vlaams Parlement cruciaal ogenblik. Zullen we in dit verband als een van de kamers van het nationaal parlement of als een regionaal parlement worden beschouwd?

Verklaring 49 bij het Grondwettelijk Verdrag verduidelijkt dat de beide kamers van het federale parlement en de gemeenschaps- en gewestparlementen als kamers van het Belgisch nationaal parlement moeten worden beschouwd. Deze unilaterale verklaring van de Belgische regering zou ons moeten geruststellen. In de Senaat circuleren evenwel documenten die van deze verklaring afwijken. De Senaat ziet zichzelf blijkbaar reeds als een overkoepeling van de gemeenschappen en de gewesten. Het federale adviescomité voor Europese Aangelegenheden heeft de gemeenschaps- en gewestparlementen in bepaalde documenten omschreven als regionale parlementen zoals die in de Europese Grondwet vermeld staan.

Er is slechts één juist standpunt. De gemeenschaps- en gewestparlementen moeten als kamers van het nationaal parlement worden beschouwd. Dit betekent dat het nationaal parlement bij manier van spreken zeven kamers telt. In sommige gevallen gaat het om twee kamers en in andere gevallen gaat het om vijf kamers. Dit standpunt impliceert dat het Vlaams Parlement rechtstreeks toegang tot ontwerpen van wetgevingshandeling moet krijgen en dat de omweg langs de Senaat of langs de Kamer van Volksvertegenwoordigers niet nodig is. Het impliceert eveneens dat het Vlaams Parlement, net als de zes andere betrokken kamers, zelf tot een bevoegdheidsonderzoek kan overgaan. De Senaat hoeft al deze onderzoeken niet te verrichten.

Wat de stemmenverdeling betreft, circuleren binnen de Senaat momenteel twee voorstellen. Het eerste voorstel houdt een verdeling in vijf of zeven stemmen in. Het tweede voorstel kent de eerste stem aan de Kamer van Volksvertegenwoordigers en de tweede stem aan de Senaat toe. De Senaat zou wel slechts op vraag van de gemeenschaps- of gewestparlementen een stem uitbrengen.

Van Overmeire

De Senaat tracht zichzelf een nieuwe rol toe te bedelen. Mij lijkt het logisch dat elk van de zeven betrokken kamers een stem kan uitbrengen. Zodra twee van de zeven stemmen zouden zijn uitgebracht, zou België hebben gestemd.

Zoals ik daarnet al heb gezegd, is het in eerste instantie een zaak die de parlementen onderling moeten regelen. Ik vind evenwel dat we ook het standpunt van de Vlaamse Regering moeten kennen. Deze zaak is zeer belangrijk voor het Vlaams Parlement en voor de constitutionele positie van Vlaanderen binnen de EU.

Minister-president Leterme heeft het woord.

Minister-president Yves Leterme: Mijnheer de voorzitter, ik zou mevrouw Smet en de andere sprekers willen danken. Deze belangrijke problematiek verdient eigenlijk meer aandacht dan we er in het kader van een vraag om uitleg aan kunnen geven.

Vlaanderen heeft er in het verleden steeds voor gestreden om vanuit de gemeenschappen, de gewesten, de Länder, de regions en dergelijke een impact op de Europese besluitvorming te krijgen. Dit zou immers de democratische legitimatie van het Europees beleid verbreden.

Het verheugt me dat mevrouw Smet het initiatief heeft genomen de voorzitter van het Vlaams Parlement aan te spreken. In oktober, tijdens de enige buitenlandse missie die ik tot op heden heb volbracht, heb ik in Edinburgh met de vertegenwoordigers van de andere regio's met wetgevende bevoegdheid een namiddag over de problematiek van de early warning, over de organisatie van de toetsing ex ante en over de zeer korte termijn van zes weken gediscussieerd.

Zoals de vorige sprekers al hebben aangehaald, gaat het in eerste instantie om een zaak die de parlementen moeten behartigen. Het is de verantwoordelijkheid van het Vlaams Parlement en van de andere parlementen in dit land om de nodige initiatieven te nemen. Als ik de voornemens die circuleren in de Senaat hoor, is het overigens de hoogste tijd om een initiatief te nemen.

Ik ben niet van plan om de artikelen 6 en 7 van het protocol of verklaring 49 van de Belgische rege-

ring bij het Europees Grondwettelijk Verdrag voor te lezen. Deze teksten bevatten de essentie van de contouren binnen de welke de verschillende parlementen tot een werkbaar systeem moeten komen. Voor de Europese Grondwet van kracht wordt, zouden we best over een intern akkoord over de samenwerking tussen de verschillende parlementen in dit land beschikken.

Ik wil me hier niet over de verdeling van het stemmenpakket of over de informatiedoorstroming en -verstrekking uitspreken. Dit is de bevoegdheid van de parlementen, van de federale kamers en van de regionale en de gemeenschapsparlamenten. Ik ben natuurlijk bereid om deze kwestie te agenderen op het Overlegcomité, zelfs morgen al. Ik wil dat gerust aan de orde brengen, vooral om te wijzen op het feit dat, indien er niet snel gecoördineerd wordt gehandeld, er misschien dingen zullen gebeuren die niet conform zijn met de letter en de geest van verklaring 49 en van de artikelen 6 en 7 van het protocol. Ik stel dan voor dat ik het morgen ter sprake breng bij het onderdeel 'varia', maar dat het Vlaams Parlement me dan tegen een volgend Overlegcomité laat weten wat zijn standpunt ter zake is en welke initiatieven zullen worden genomen vanuit het parlement rechtstreeks naar de verschillende parlementen van de gefedereerde entiteiten en naar de federale kamers.

Dan ben ik graag bereid om dat op het Overlegcomité verder aan te kaarten, maar het zal zeker mevrouw Smet niet onbekend zijn dat een formele agendering op het Overlegcomité, conform het inwendig reglement, gepaard moet gaan met het voorleggen van een standpuntnota. Het zou natuurlijk ver buiten mijn bevoegdheid vallen om daar stellingen in te nemen die niet gedragen zijn door het Vlaams Parlement, voor zover ik in het Overlegcomité vanuit de Vlaamse Regering standpunten zou moeten innemen over deze materie, aangezien de voornaamste bevoegdheid ligt bij de verschillende parlementen. Eenmaal dit duidelijk is gemaakt en opgehelderd – en hopelijk gebeurt dat in de volgende dagen, vermoedelijk op initiatief van de voorzitter van dit parlement of van het Bureau – dan is het uw taak om daarover te beslissen. Ik denk dat het dan niet slecht zou zijn dat we onderzoeken welk flexibel en soepel systeem we kunnen uitwerken dat praktisch hanteerbaar is en dat echt inhoud kan geven aan die early warning, aan die subsidiariteitstoets. Dat was ook een besluit van onze bespreking in Edinburgh, met de col-

Leterme

lega's van de diverse regeringen van de regio's met wetgevende bevoegdheid. Ik denk dat we er alle belang bij hebben om onze standpunten goed op elkaar af te stemmen, bijvoorbeeld wat de houding betreft die de Vlaamse Regering moet innemen op het Overlegcomité. Dan heb ik het nog niet over de vertegenwoordigers in het Comité van de Regio's, die wellicht op een of ander moment ook geroepen kunnen zijn om ter zake uitspraken te doen.

Mij lijkt het vooral goed dat het hier ter sprake komt, want er is dringend een aanpak nodig. De eerste bevoegdheid én het initiatief ligt bij het Vlaams Parlement. Ik zal me schikken naar de concrete afspraken die het Vlaams Parlement maakt met zowel de federale kamers als met de parlementen van de andere gefedereerde entiteiten inzake de concrete vormgeving van de samenwerking. Ik zal dat dus eventueel ook agenderen op het Overlegcomité. Morgen zal ik het informeel signaleren en op een volgend Overlegcomité kunnen we desgevallend de zaak uitdiepen op basis van een standpuntennota. Inzake onze samenwerking als wetgevende macht en uitvoerende macht op regionaal niveau, stel ik voor dat we dan in een volgende fase eens nagaan welk flexibel en soepel instrument we kunnen hanteren, bijvoorbeeld een informele werkgroep. Een werkgroep binnen deze commissie Buitenlandse Aangelegenheden zou een optie kunnen zijn, maar ik wil niet vooruitlopen op mogelijke meningen.

De voorzitter: Mevrouw Smet heeft het woord.

Mevrouw Miet Smet: Mijnheer de minister-president, ik herinner me uit een ver verleden dat er regelmatig overleg was tussen de eerste minister en de voorzitter van het parlement. Ik veronderstel dat dit ook nu gebeurt. Ik zou u willen vragen om de voorzitter van dit parlement er attent op te maken. Mijn ervaring is immers dat het Vlaams Parlement met het oog op Europese problemen maar een zeer geringe organisatie kent: geen administratie, geen speciaal Europees comité in het parlement. Nu probeert men langzaam een administratie uit te bouwen, maar eigenlijk is de aandacht van het Vlaams Parlement voor Europa voor een groot stuk onbestaande geweest. Ik zeg dat nu zeer openlijk, maar ik merk dat ook in mijn contacten: zelfs bij collega's is het heel moeilijk om die zaken op de agenda te krijgen, omdat er geen

belangstelling voor is. En er is geen belangstelling voor omdat men het nooit heeft behandeld in het verleden.

Ten tweede wil ik voorstellen aan de voorzitter van deze commissie om namens de commissie een brief naar de voorzitter van het parlement te sturen en te vragen dat hij zo dringend mogelijk en in elk geval vóór de goedkeuring van de grondwet in de federale kamers de zaak bespreekt. Eens het daar is goedgekeurd, is de trein namelijk vertrokken.

Ten derde is het misschien ook goed dat er, op voorstel trouwens van de voorzitter van dit parlement, beslist is een kleine administratie Europese Aangelegenheden te vormen. Als we echter eens nagaan welke bevoegdheden in de toekomst aan de regio's zullen worden toebedeeld en welke mogelijkheden er zullen zijn om te interveniëren in Europese zaken, dan zal die administratie meer moeten zijn dan een of twee personen om het te kunnen bolwerken. We mogen onze mening ventileren over de groenboeken, de witboeken en de wetgevingsvoorstellen. Ik zeg niet dat we dat altijd moeten doen, maar we mogen het wel. En we zullen het dus ook zo veel mogelijk moeten doen, want de conceptie van het beleid ligt voor een groot stuk bij Europa. Het ligt niet meer bij de federale staat of bij de Vlaamse, het ligt bij Europa, dus wordt het tijd dat we er inspraak in hebben. We moeten ons er dan wel naar organiseren, en als er geen stimulans uitgaat van deze commissie en van de regering, denk ik dat het eigenlijk niet zo gemakkelijk is om er de nodige aandacht voor te krijgen in dit parlement.

De voorzitter: De heer Van Dijck heeft het woord.

De heer Kris Van Dijck: Ik wil in deze kwestie ook beamen dat het inderdaad belangrijk is om die boot niet te missen. Ik wil op twee manieren aantonen dat men er wel mee bezig is. In eerste instantie denk ik dat die ambitie duidelijk verwoord is in het regeerakkoord. Ten tweede heb ik kunnen vaststellen dat de voorzitter van het Vlaams Parlement in zijn toespraak bij de Calre heel veel belang hecht aan het subsidiariteitsbeginsel en de early warning.

We moeten ons er wel voor hoeden onszelf niet zomaar op de lijn te zetten van een regionaal parlement. Dit is gelukkig niet de teneur in deze vergadering. Ik heb alle respect voor een regionaal parlement, maar in deze zijn de afspraken duidelijk en

Van Dijck

staan we naast elkaar. De bevoegdheden die voor Vlaanderen zijn, zijn voor Vlaanderen en daarvoor hebben we geen federale bevoegding nodig. Daarvoor moeten we alert zijn.

Ik kan ook wel meegeven, mijnheer de minister-president, dat de brieven van mevrouw Smet en van mezelf aan de voorzitter met het nodige gevolg werden behandeld. Er is inderdaad een brief vertrokken van het Vlaams Parlement naar de federale kamers om dienaangaande een overleg te organiseren.

Ik denk wel dat de voorzitter van dit parlement ook van de zaak overtuigd is. We moeten alleen maar zorgen dat het inderdaad ook wordt uitgevoerd zoals we het wensen. We zullen binnen het Bureau dienaangaande verdere initiatieven moeten ontplooien.

De heer Karim Van Overmeire: Ik wil hier nog graag aan toevoegen dat deze problematiek volgens mij duidelijk bewijst dat Vlaanderen geen regio is zoals die in de meeste lidstaten van de Europese Unie wordt geconcipieerd. We hebben dan ook altijd zeer kritisch gestaan tegenover dat regio-denkspoor. Ik kan me voorstellen dat de doorsnee Spaanse regio – met uitzondering van Baskenland, Catalonië en misschien nog enkele andere –, de doorsnee Italiaanse regio of de doorsnee regio in Polen, wel kan leven met een dergelijk model, maar voor ons is het iets helemaal anders. Het zou dus goed zijn dat we in de toekomst die toch wel heel specifieke positie van Vlaanderen binnen de Europese Unie naar voren brengen. Als de commissie het eens is met het voorstel van mevrouw Smet om hierover een brief te sturen naar de voorzitter van dit parlement, dan zal ik dat ook steunen. (*Instemming*)

De voorzitter: Minister-president Letermé heeft het woord.

Minister-president Yves Letermé: Ik heb eigenlijk niets fundamenteel toe te voegen aan wat ik daarstraks heb gezegd en aan wat door de collega's is toegevoegd, maar ik wil gewoon ter illustratie verwijzen naar de praktijk in een commissie die ik goed ken. Er zijn mij een aantal bescheiden bevoegdheden toevertrouwd met betrekking tot Landbouw, Visserij en andere. Bij iedere Europese Landbouwraprad is het de praktijk dat er vooraf en

nadien een toetsing is. Minister Bourgeois heeft een goed initiatief genomen om een periodiek document uit te brengen: 'Vinger aan de Europese Pols'. Het is vrij systematisch en overzichtelijk. Daarnaast is er de verslaggeving ex ante en a posteriori van de voorbereiding en het verloop van de Europese raden. Dat is ook een goede methode om kort op de bal te spelen. Mevrouw Smet weet beter dan ikzelf dat op die raden ook groenboeken, eerste gedachtewisselingen, aan bod komen vooraleer er een wetgevende tekst wordt geschreven. Daarom is het mogelijk te anticiperen.

Gisteren was er bijvoorbeeld een eerste gedachtewisseling over het plattelandsbeleid. We kunnen hierover terugkoppelen met de commissie.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

– *Het incident wordt gesloten om 15.25 uur.*

HANDELINGEN

De handelingen zijn het woordelijk verslag van de plenaire vergaderingen en van de in openbare commissievergaderingen gehouden interpellaties en vragen om uitleg.

Ze worden in twee edities uitgegeven:

- de eerste, met witte kaft, bevat de handelingen van de plenaire vergaderingen;
- de tweede, met witte kaft en met bovenaan links de letter C met een chronologisch volgnummer, de vermelding van de commissie met het volgnummer van de vergadering per commissie, bevat de handelingen van de in openbare commissievergaderingen gehouden interpellaties en vragen om uitleg. Per commissie en per vergadering wordt een editie van de handelingen uitgegeven.

FIN : Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting
SFIN : Subcommissie voor Financiën en Begroting
BRU : Commissie voor Brussel en de Vlaamse Rand
BIN : Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden, Bestuurszaken, Institutionele en Bestuurlijke Hervorming en Decreetevaluatie
WON : Commissie voor Wonen, Stedelijk Beleid, Inburgering en Gelijke Kansen
BUI : Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Internationale Samenwerking en Toerisme
OND : Commissie voor Onderwijs, Vorming, Wetenschap en Innovatie
CUL : Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media
WEL : Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin
ECO : Commissie voor Economie, Werk en Sociale Economie
SWAP : Subcommissie voor Wapenhandel
LEE : Commissie voor Leefmilieu en Natuur, Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid en Ruimtelijke Ordening en Onroerend Erfgoed
SLAN : Subcommissie voor Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid
OPE : Commissie voor Openbare Werken, Mobiliteit en Energie

